

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmelik, asansörlerin standartlarına uygun olarak yapılması ve işletilmesinin düzenlenmesini amaçlar.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik, ilgili imar kanunu usul ve mevzuatlarına göre yapılacak yapılara tesis edilecek her türlü asansörlerin projelendirilmesi, aksamın imali, asansör yerinin hazırlanması, montajı, kontrol ve deneylerinin yapılması, bakımı, işletilmesi ve yıllık kontrollerinde uyulması gereken standartları ve uygulama esaslarının yapılaş şekli kapsar.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3- Bu yönetmelikte adı geçen terimler aşağıda tanımlanmıştır.

1. İlgili Merciler:

- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (S.T.B.)
- İçişleri Bakanlığı
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (B.İ.B.)
- Türk Standartları Enstitüsü (T.S.E.)
- Elektrik Mühendisleri Odası (E.M.O.)
- Makina Mühendisleri Odası (M.M.O.)
- Valilikler
- Belediyeler

2. İmalat Belgesi:

İmalat Sanayi Yönetmeliği çerçevesinde yer alan bir mamülün veya bu mamüller ile ilgili ana parçaların imalatı için S.T.B.'dan alınan belgedir.

3. a) TSE Belgesi: T.S.E.'ce verilen Türk Standartlarına uygunluk belgesi.

b) TSEK Belgesi: Türk standardı olmayan aksam ve parçalar için T.S.E.'ce verilen kalite uygunluk belgesi.

4. Asansör : Binalarda insanları ve yükleri bir kabin içinde düşey doğrultuda taşıyan, elektrikle çalışan, hidrolik, pnömatik veya benzeri sistemlerle tahrik edilen bir sistemdir.

5. **Asansör Firması:** Herhangi bir asansörü komple taahhüt edip, projelendiren, malzemesini temin edip montajını yapan, işletme ruhsatını alan ve bakımını üstlenen kuruluştur.
6. **Asansör Aksamını İmal Eden Firma:** Mühürsüz asansörde kullanılan aksamdan bir veya birkaçını imal eden kuruluştur.
7. **Asansör Aksamı:** Bir asansörü meydana getiren ve özellikle asansörde kullanılan ve kendi başına bir ünite olan parça ve/veya parçalar topluluğudur.

Bu Aksamdan Bazıları:

- a) Tahrik sistemi (motor, makina v.b.)
 - b) Kabin (komple-askı düzeni, iskele, ızalasyon, tampon, halat bağlantıları v.b.)
 - c) Kapı (komple-kilit, fiş, kontak, kasa v.b.)
 - d) Ray
 - e) Kumanda panosu (kontaktör, röle, kablo v.b.)
 - f) Sinyalizasyon parçaları (butonlar, sesli ve ışıklı göstergeler v.b.)
8. **Bakımcı Firma:** Asansörün emniyeti ve kullanma amacına uygun tarzda çalışmasını temin için hizmet veren kuruluştur. Her asansör firması aynı zamanda bakımcı firma vasfına da sahiptir.
 9. **Montaj Firması:** Sadece asansör firmasına; bu firmanın mesuliyet ve kontrolü altında montaj hizmeti veren, bakım teşkilatı bulunmayan kişi veya kuruluştur.
 10. **Montaj:** Asansörü meydana getiren aksam veya parçaları birleştirip, çalışan bir asansör haline getirme işlemidir.
 11. **Parça:** Asansörde kullanılan aksam dışındaki veya aksamı teşkil eden birimlerdir.
 12. **Asansör Kullanıcısı:** Asansörden düşey hareket esnasında istifade eden veya asansörü buton vasıtasıyla harekete geçiren kişilerdir.
 13. **Asansör Yaptırıcısı:** Asansör tesisi için asansör firması ile sözleşme yapan kişi veya kuruluştur.
 14. **Elektrik Şeması:** Tesis edilecek asansörün tipine göre elektrikli kumanda, kontrol, emniyet sistemleri, sinyal sistemleri ve genel tahrik güç sistemlerini ihtiva eden elektrik akım yolu şemalarıdır. Bunlar birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

15. **Proje:** Yapılan tesisin hesaplarını, elektrik şemalarını, ölçülerini ve binaya yerleşim şeklini kapsayan komple tasarımıdır.
16. **Garanti Belgesi:** Sanayi ve Ticaret Bakanlığının belirlediği esaslar dahilinde asansörde kullanılan aksam ve parçaların yapım ve montaj hatalarını belli bir süre için ücretsiz düzeltilileceğini veya değiştirileceğini taahhüt eden belgedir.
17. **İnşaat Mahalli:** Yapılarda asansör kabinin çalışacağı kuyu ile tahrik ve kumanda elemanlarının bulunduğu mahaldir.
18. **İşletme Ruhsatı:** Asansörün standartlara ve yönetmeliği uygun yapıldığını teşvik eden belgedir.
19. **Trafik Hesabı:** Bina şekil ve ihtiyaçlarına göre asansörün adet, hız, kapasite, kumanda ve kullanma şekillerini en ekonomik şekilde tesbit eden hesap tarzıdır.
20. **Yıllık Kontrol:** Asansörün emniyet ve işletme yönünden standartlara uygun şekilde çalıştığının yılda bir defa yetkili bir mühendis tarafından kontrol edilmesidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Asansör Tesisin Yapımı ve İşletilmesi

Proje

Madde 4- Asansör projeleri; elektrik ve/veya makine mühendisleri tarafından tesbit edilen esaslara uygun olarak hazırlanacaktır. Projenin hazırlanmasında Türk Standartları esas alınacaktır. Türk Standartları, kapsamı dışındaki işler için de menşe memleket standartları esas alınacaktır. Asansör projeleri mimari proje ile birlikte yapılacak ve mimari projeye esas teşkil edecektir.

Trafik Hesabı

Madde 5- Mimari latbikat projelerinin yapımından evvel, yapının özellik ve kullanım şartlarına uygun trafik hesabı yapılacaktır.

- a) Trafik hesabı, standart kapsamındaki işler için TNS 1812, standart kapsamı dışı işler ve komple ithal işler için ise menşe ülkenin hesap usullerine göre asansör projelerini hazırlayan mühendis tarafından yapılacaktır.
- b) Trafik hesabında kabul edilen ana kriterlerinin sorumluluğundan bu kriterleri veren mimar, hesap sonucu bulunan asansör sayısı ve karakteristiğinin sorumluluğundan projeyi hazırlayan mühendis sorumlu olacaktır.

Mukavemet Hesabı

Madde 6- a) Yapıyı ilgilendiren mukavemet hesapları:

İnşaatın statik hesabına uygun olmak üzere asansörün makina dairesine, kuyu dibine ve ray tesbit yerlerine gelecek yüklerin, miktar ve cinsini gösteren hesaplardır.

b) Asansörün imalatını ilgilendiren mukavemet hesapları:

Asansör projelerine uygun, ilgili standartlara göre yapılacak mukavemet hesaplarıdır.

Elektrik Şemaları

Madde 7- Tesisin yapımından sonra, uygulamaya uygun ve o asansöre ait elektrik şemaları bir elektrik mühendisi tarafından tanzim ve imza edilecek ve bu projenin yapıma uygunluğunun sorumluluğunu asansör firması taşıyacaktır.

Bu elektrik şemaları işletme ruhsatı mürecaatı esnasında verilecektir.

Asansörün Kurulacağı İnşaat Mahalli

Madde 8- Yapılarda asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahalleri, mullaka; bu yönetmeliğin 5. maddesindeki trafik hesabı sonucunda bulunan sayı ve karakteristiğe uygun asansörler için standartların öngördüğü boyutlarda olacaktır.

Madde 9- Asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahallinin;

- a) Kat kapıları önündeki sahanlık, varsa Türk Standartlarına, yoksa yabancı standartlara uygun büyüklükte olacaktır.
- b) Asansör makine dairesine çıkış merdiveni, binanın ana merdiveni özelliğinde olacaktır.
- c) Asansör kuyusunun iç yüzü beton perde değilse toz tutmayacak şekilde perdahlı sıva yapılacaktır.

Madde 10- Asansör kuyularının kat kapıları önlerinde alınacak emniyet tedbirleri, asansör montajına başlanıncaya kadar inşaat firmasının sorumluluğundadır.

- a) Asansör montajına başladıktan sonra, asansör kuyusunda inşaat firmasının elemanlarının çalıştığı anlarda inşaat firması, asansör firmasının elemanlarının çalıştığı anlarda asansör firması, diğer zamanlarda ise inşaat firması ile birlikte asansör firması sorumludur.
- b) Asansör kuyularının bakım esnasında yeterli derecede aydınlık olabilmesi için, asansör kuyusuna makina dairesinden kumandalı sabit aydınlatma tesisatı yapılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Asansör Aksamının İmalatını ve Asansör Tesisini Yapan Firmaların Uyacakları Usul ve İşlemler

Asansör Aksamının İmali

Madde 11- Asansör imalatı yapan firmalar kendi bünyelerinde daimi çalışan elektrik ve/veya makina mühendisi bulunduracaklardır.

Madde 12- Asansör aksamı imalatı yapan firmalar, imal ettiği her aksam için aşağıdaki belgeleri almış olmalıdır.

- a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan İmalat Sanayii Yönetmeliği dahilinde "İmalat Belgesi"
- b) Türk Standartları Enstitüsü'nden "TSE Belgesi" veya "TSEK Belgesi"

Madde 13- Asansör aksamı imalatını yapan firmalar, imal ettiği her aksam için;

- a) Hatalı imalatın bîfabedel değiştirileceğini teşvik eden garanti belgesini parça ile birlikte alıcıya verecektir.
- b) İmalatını yaptığı parçanın tamirini yapacak servisi bulunacaktır.
- c) İmalatının kalitesinin bozulduğu hallerde ilgili bakanlık veya TSE'nin bu husustaki uyarılarına göre kalitesini düzellecek tedbirlerini alacaktır.

Madde 14- Asansör aksamının imalatını yapan firmalar imal ettikleri her aksamın yedek parçası için:

- a) İmalatı devam eden aksam için yedekparça stoku bulunduracaktır.
- b) İmalatı iptal edilen parça için en az 10 (on) senelik talebi karşılayacak yedek parça stoku bulunduracaktır.

Madde 15- Asansör aksamının imalini yapan firma imal ettiği aksamın kullanıcı olan firmaya, aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi verecektir.

- a) Aksamın asansörde yerine takılmasında, parçanın özelliği icabı dikkat edilmesi gereken hususlarda parça ile birlikte montaj talimatnamesi verecektir.
- b) Asansör aksamını imal eden firmalar imal ettikleri aksam için aksam ile birlikte teknik özellikleri içeren kullanma talimatnameside vereceklerdir. (Bu iki talimatname beraber veya ayrı ayrı olabilir.)

Madde 16- Asansör imalini yapan firma, imal ettiği her aksamın kullanıcısı tarafından kendisine kolayca tarif edilebilmesi imal ettiği aksamın ana adını ve bu aksam içindeki her parçanın parça numarasını veya adını gösteren bilgiyi asansör firmasına parçayı verirken birlikte verecektir.

Asansör Tesisi

Madde 17- Asansör tesisini yapan firmalar kendi bünyelerinde daimi çalışan elektrik ve/veya makina mühendisi bulunduracaklardır. Asansör tesisi bu mühendislerin gözetiminde yapılacaktır.

Madde 18- Asansör tesisini yapan firmalar aşağıdaki belgeleri almış olacaktır.

- a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığında asansör tesisini yapabileceğini tevsik eden her tip asansörler için "İmalat Belgesi"
- b) İmalat belgesini alan firmalar Türk Standartları Enstitüsünden "TSE Belgesi" veya "TSEK Belgesi"

Madde 19- Asansör firmaları tesis ettikleri her asansör için:

- a) Hatalı montajı bilabedel düzelleceğini tevsik eden garanti belgesini sözleşme ile birlikte yaptırıcıya verecektir.
- b) Garanti belgesi süresi asansörün işletmeye alındığı tarihten itibaren başlayacak ve en az 1 (bir) yıl süreli olacaktır.
- c) İşletme ruhsatı alınmaması halinde çalıştırılmadığı zamanlar garanti süresine ilave edilir.

Madde 20- Asansör firması, kullanıcılarına aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi vermeye ve pratik eğitimi yaptırmaya mecbur olacaktır.

- a) Asansörün arızalanması veya şebeke ceryanının kesilmesi sonucu kabinin kar arasında kalması halinde, kabin içinde mahsur kalanların çıkarılması tekniğini öğretici talimatnameyi asansörü işletmeye açarken asansör kullanıcısına verecek ve bu hususta asgari 2 kişiye pratik eğitimi yapacaktır.
- b) Asansör firması tesis ettiği asansörün kullanma talimatnamesini asansörün işletmeye alınması esnasında vermelidir. Asansör firması özellik arzeden tesislerde gerektiğinde pratik eğitimi de asansör kullanıcısına vermeye mecburdur.

Madde 21- Asansör firması tesisini yaptığı her asansörün ayar ve deneylerini standartlara uygun şekilde yapacak ve bu deneyleri yapan Elektrik ve/veya Makina Mühendisinin imzalı uygunluk raporunu işletmeye açma esnasında asansör yaptırıcısına teslim edecektir.

Madde 22- Montaj firması asansör firmasının sorumluluğu altında montaj yapacaktır. Projelendirme, malzeme temini ve bakım işlemlerinden yaptırıcıya karşı asansör firması sorumlu olacaktır. Asansör firması olmadan inşaat firması ya da asansör yaptırıcısı montaj firmasına asansör tesisi yaptıramaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşletme Ruhsatı, Bakım, Yıllık Kontrol ve Kullananlarla İlgili Hususlar

İşletme Ruhsatı

Madde 23-

- a) Asansör firması her yaptığı asansör için Belediyeden veya Valiliklerden (Belediye hududları dışındaki yapılar için) işletme ruhsatı alacaktır.
- b) Belediye veya Valilik işletme ruhsatı vereceği her asansörde aşağıdaki şartları alacaktır.
 1. Asansör firmasının bu yönetmeliğin 18. maddesinde yazılı olan ve olması zorunlu bulunan belgeleri sahip olduğu kontrolü,
 2. Bu yönetmeliğin 4. maddesindeki projenin, muayenesini yapılan asansörlere uygunluğunun kontrolü,
 3. Bu asansörle ilgili boyut, tolerans, muayenesi yapılan asansörlere uygunluğunun kontrolü,
 4. Bakım sözleşmesinin varlığının kontrolü.

Bakım

Madde 24-

- a) Her asansör, işletmeye alınmadan evvel sürekli kontrol altında tutulabilmesi için muhakkak bakım ve onarım sorumluluğunu taşıyacak bir asansör firması ile yazılı anlaşmaya bağlanacaktır. Bu firma genelde asansörü tesis eden firma olabileceği gibi başka bir firma da olabilir. Ancak garanti süresi içinde bakımcı firması muhakkak asansörü yapan firma olmalıdır.
- b) Asansör firması veya bakımcı firma, bakımını yaptığı asansör için yedek parça stoku bulundurmaya taahhüt etmelidir. Bakımcı firmanın, asansör tesisinde değiştireceği malzeme, o tesisin orjinal malzemelerinden olacaktır.
- c) Asansör firması veya bakımcı firma asansöre bakım yapma periodunu belirtecektir.
- d) Asansör firması veya bakımcı firma arıza ihbarına müdehale süresini belirtecektir.
- e) Garanti dışındaki bakım süresince arızaların giderilmesinin parça değiştirilmemesi halinde ücretsiz olduğu, parça değiştirilmesi gerektiğinde parçanın işçiliği ile birlikte ücrete tabi olacağı belirtilecektir.

Yıllık Kontrol

Madde 25- Yapının bağlı bulunduğu Belediyelerce veya Valiliklerce (Belediye hududları dışındaki yapılar için) yılda en az 1 (bir) kere her asansörün kontrolü yapılacaktır. Ancak kadrosunda yeterli teknik eleman bulunmayan Belediyeler ve Valilikler yıllık kontrollük işini, asansörün bakımını yapan firmaya veya dışarıdan elektrik ve/veya makina Mühendisine yaptırabilecektir. Bu mühendis emniyet ve işletme yönünden tesisin işletilmesine engel bulunmadığını belirten ve sorumluluğunu taşıyan bir rapor verecektir. Bu rapor 3 (üç) nüsha olacak, Belediyeden veya Valilikten, bakımcı firmada ve kullanıcıda kalacaktır. Bu raporun tanzim ettirilmesinin takibinden asansörün bulunduğu binanın yöneticisi ve bakımını yapan firma müştereken sorumludur.

Kullanıcılarla İlgili Hususlar

Madde 26- Asansör kullanan kişilerin aşağıdaki hususlara dikkat etmeleri gerekmektedir. Asansörün özelliğine göre farklılık arz edecek hususları asansör firması veya bakımcı firma yazılı olarak ilgililere verecek, ilgililer bu bilgileri kullanıcılara aktaracak ve görebilecekleri yere asacaklardır.

Bu bilgiler

- a) Asansör içinde kat arasında kalan kişilerin kurtarılmasında asansör firması veya bakımcı firmanın yazılı talimatına aynen uyulması,
- b) Asansöre 12 (oniki) yaşından küçüklerin yalnız binmelerinin önlenmesi,
- c) Asansöre girerken kabinin o katta olup olmadığına dikkat edilmesi,
- d) Asansöre girip çıkarken oyalyıcı hareketlerde bulunmayıp bu işin sūratle yapılması,
- e) Asansör kullanıcılarını kat kapısını içerden veya dışarıdan mūlat şekli dışımda açmaya uğraşmaması,
- f) Asansör kullanıcılarının kat arasında kaldığında kapı camını kırarak çıkmaya çalışmaması,
- g) Kapısız kabinlerde asansör kullanıcılarının kabin içinde şehir halinde hareketli olan kapı tarafındaki duvara kendisinin veya eşyalarının temasına meydan vermemesi,
- h) Asansör kullanıcılarının kabin üstündeki çıkış kapağından kendi başına çıkmaya çalışmaması, (bu kapak sadece dışarıdan kurtarma isteyenler için kullanılacaktır).
- i) Kabin içine konan yüklerin dengeli yüklenmesine dikkat edilmesi, kabin hareket halinde iken bu yüklerin kaymaması için tedbir alınması,

- j) Kapisiz kabinlerde kabinde yük varken yük ile kat kapısı arasında insan bulunmaması,
- k) Anlaşmalı bakım yapan firma dışında başka bir firma ve kişilerin asansöre müdahale ettirilmemesi,

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Geçici Madde 1- Asansör aksamı imalatçıları ve asansör firmalarının imalat belgesi almaları için 6 (altı) aylık bir süre tanınmış olup bu işle uğraşan firmaların adı geçen belgeyi bu süre içinde almaları şarttır.

Yürürlük

Madde 27- Bu yönetmelik yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28- Bu yönetmelik Sanayi ve Ticaret Bakanı tarafından yürütülür.

